

Tilvísanir barna af erlendum uppruna á Greiningar- og ráðgjafarstöð

Emilía Guðmundsdóttir

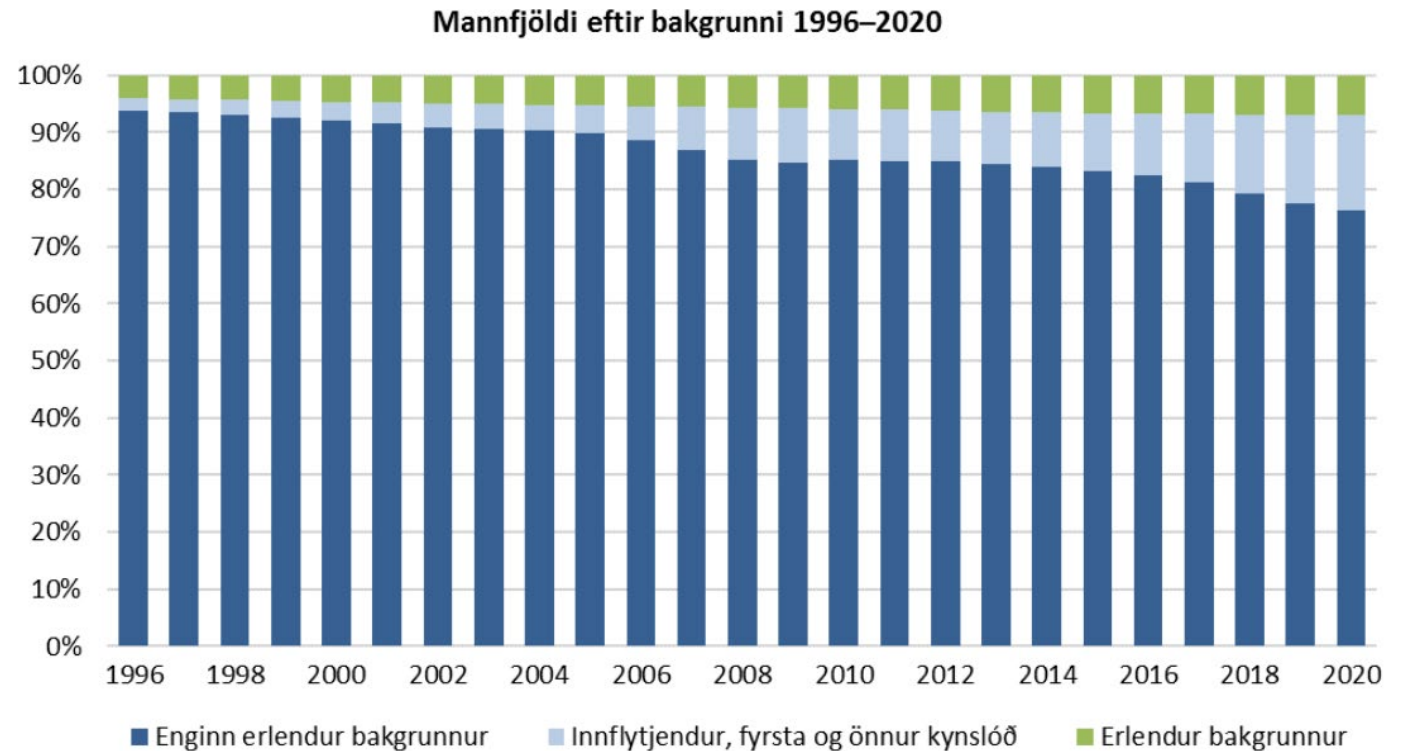
Sálfræðingur og verkefnastjóri hjá Greiningar- og ráðgjafarstöð

Vorráðstefna Greiningar- og ráðgjafarstöðvar

30. apríl 2021

Börnum af erlendum uppruna fjölgar á Íslandi

- Innflytjendur af fyrstu og annarri kynslóð voru 16,8% mannfjöldans 1. janúar 2020 eða 55.354 talsins (Hagstofa Íslands, 2020)
- Eftir því sem innflytjendum fjölgar, fjölgar einnig börnum með erlendan bakgrunn
- Búast má við því að hluti þeirra þarfnist sérhæfðrar þjónustu líkt og veitt er á GRR

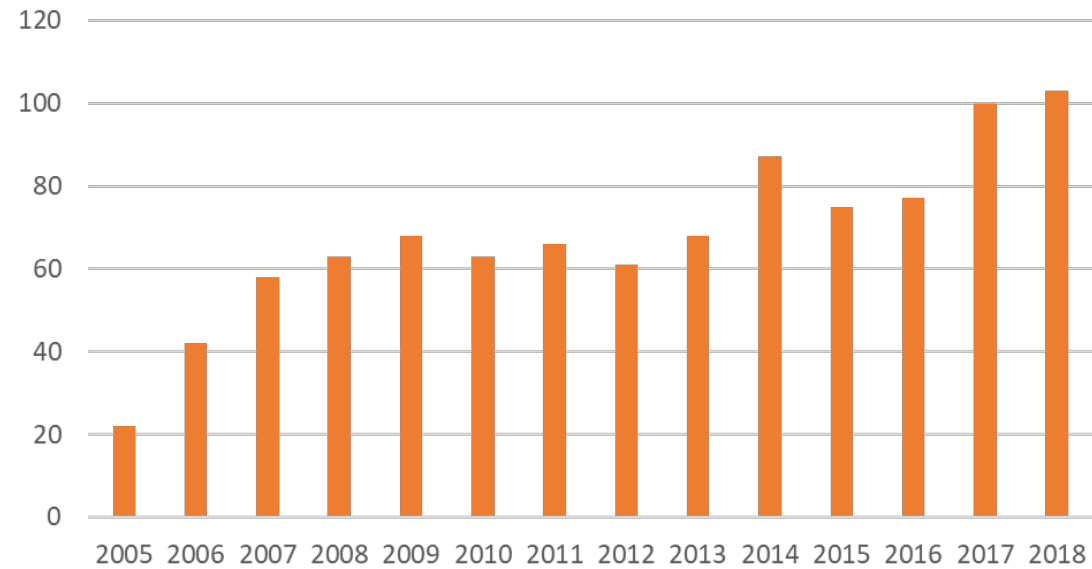
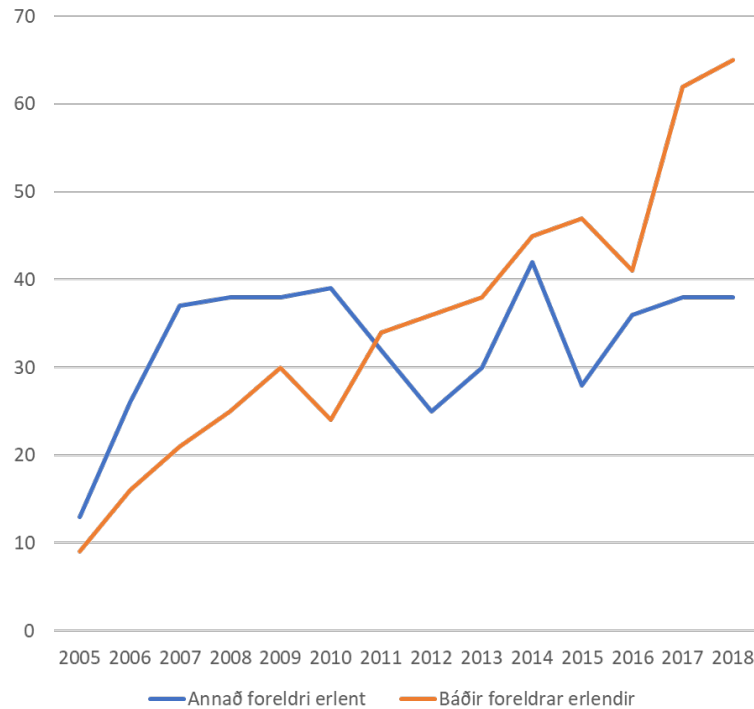
Hagstofa Íslands, 2020

<https://hagstofa.is/utgafur/frettasafn/mannfjoldi/mannfjoldi-efir-bakgrunni-2020/>

Tilvísunum barna með erlendan bakgrunn á GRR fjölgar einnig

• Árið 2005 – 7,5%

• Árið 2018 – 28,3%

Spurningar sem vakna

- Er vaxandi hlutfall tilvísana barna með erlendan bakgrunn í samræmi við hlutfall barna með erlendan bakgrunn á Íslandi á sama tíma?
- Eru börn með erlendan bakgrunn líklegri til að fá tilvísun á GRR heldur en börn með engan erlendan bakgrunn?
- Spáir bakgrunnurinn að einhverju leyti fyrir um hvort/hvernig greiningar börnin fá?
- Og margar fleiri...

Rannsókn

- Til að reyna að skilja þessa þróun betur
- Styrkt af Þróunarsjóði innflytjendamála
- Samstarf við Háskóla Íslands og Fjölmenningssetur

Gögnin

Öll börn sem vísað var á GRR 2014-2018
(N=1637)


```
graph TD; A[Öll börn sem vísað var á GRR 2014-2018  
(N=1637)] --> B[Börn með erlendan bakgrunn fundin  
(n=485)]; B --> C[Bakgrunnur þeirra flokkaður í samræmi  
við flokkun Hagstofu Íslands];
```

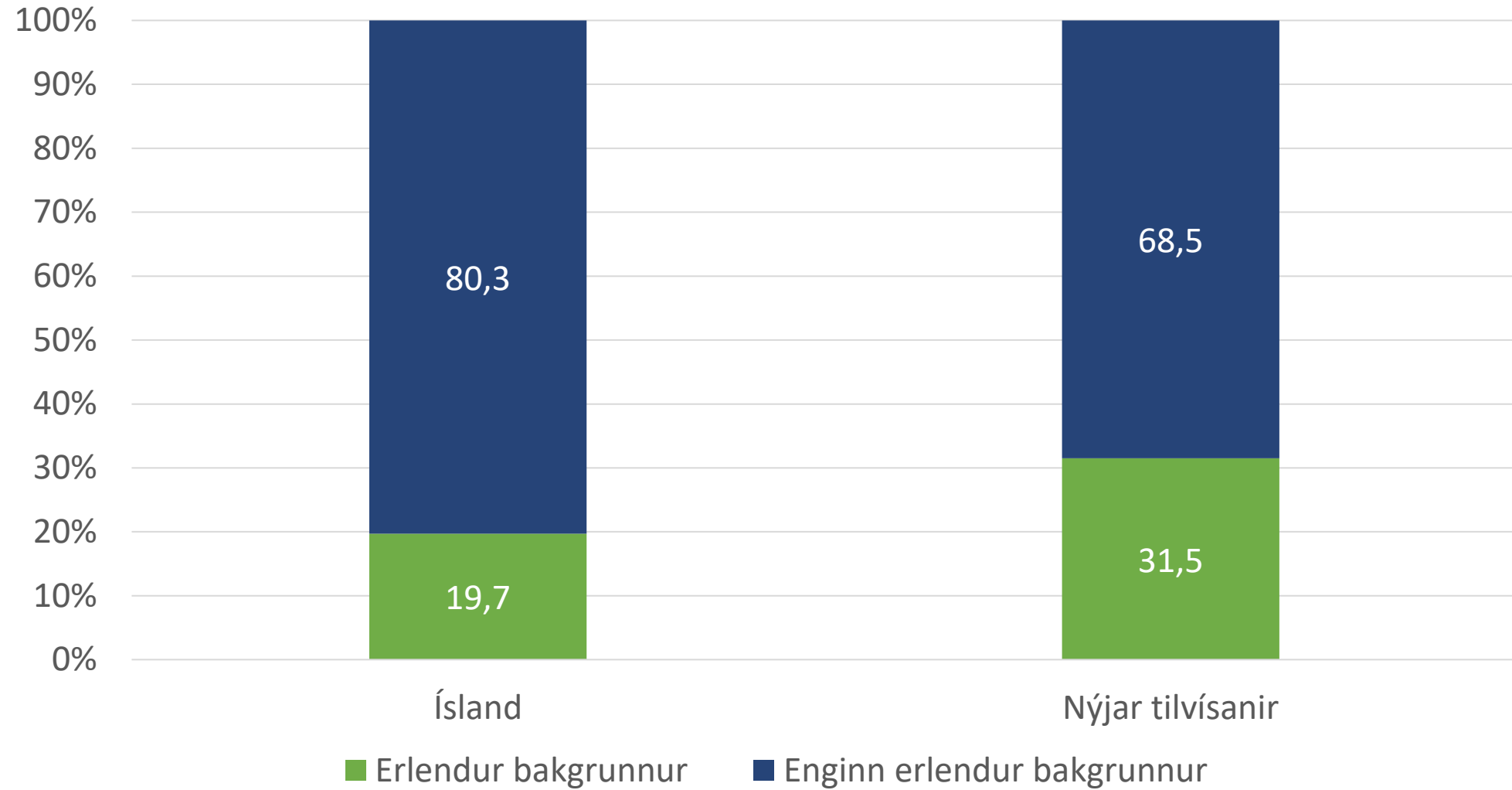
Börn með erlendan bakgrunn fundin
(n=485)

Bakgrunnur þeirra flokkaður í samræmi
við flokkun Hagstofu Íslands

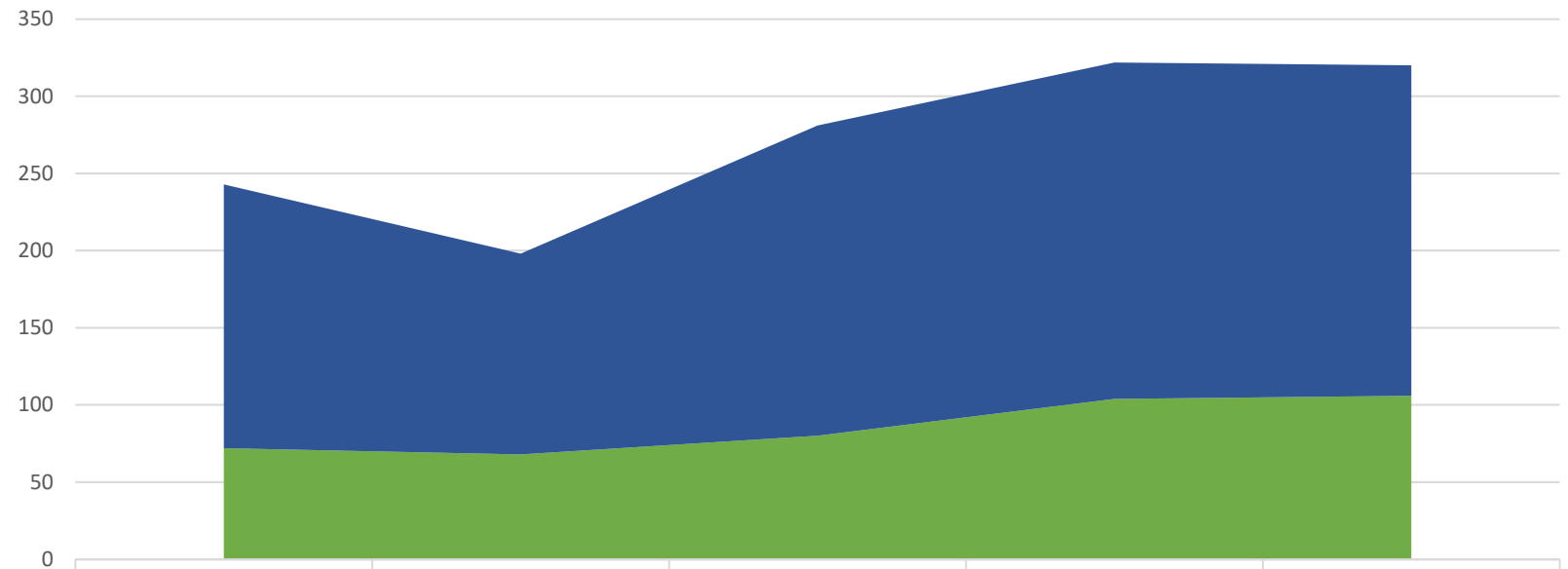
Bakgrunnur: skilgreiningar og flokkun

- **Innflytjandi**: einstaklingur og foreldrar, afar og ömmur öll fædd erlendis
- **Innflytjandi af annarri kynslóð**: einstaklingur fæddur á Íslandi en foreldrar, afar og ömmur fædd erlendis
- **Fæddur erlendis, annað foreldri erlent**: einstaklingur fæddur erlendis, annað foreldrið og afar og ömmur þeim megin fædd erlendis en hitt foreldrið fætt á Íslandi
- **Fæddur á Íslandi, annað foreldri erlent**: einstaklingur fæddur á Íslandi og annað foreldrið líka en hitt foreldrið og afi og amma þeim megin fædd erlendis
- **Enginn erlendur bakgrunnur**: einstaklingur og báðir foreldrar fæddir á Íslandi
- **Fæddur erlendis: íslenskur bakgrunnur**: einstaklingur fæddur erlendis en foreldrar á Íslandi

Hlutfall barna eftir bakgrunni á Íslandi og í tilvísunum á GRR

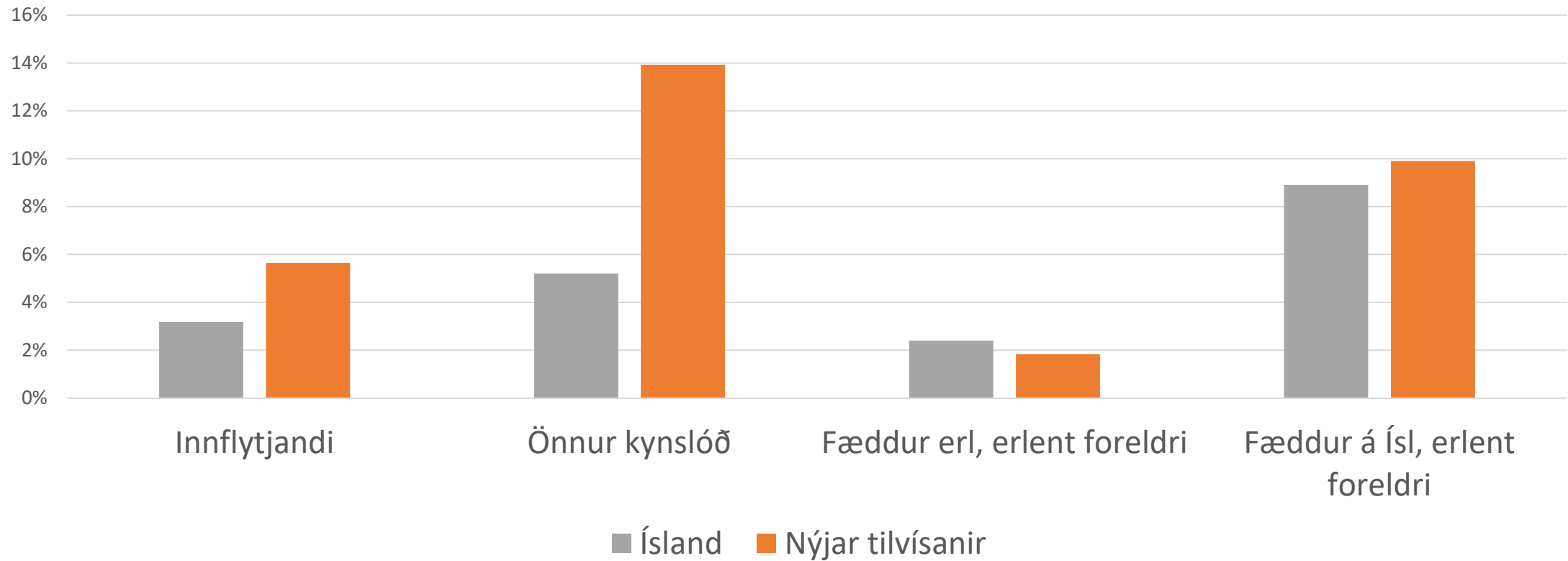

Fjöldi nýrra tilvísana á ári eftir bakgrunni

	2014	2015	2016	2017	2018
■ Enginn erlendur bakgrunnur	171	130	201	218	214
■ Erlendur bakgrunnur	72	68	80	104	106

Hlutfall barna með erlendan bakgrunn á Íslandi og í tilvísunum á GRR

Hvað vitum við?

- Lítið um íslenskar rannsóknir á þessu efni
- Ekki seinkun á ASD greiningum barna með erlendan bakgrunn á Íslandi (Arngrímsson o.fl., 2014)
 - ekki öll sagan sögð því börn sem eiga báða foreldra erlenda virðast ólíklegri til að greinast með aðrar (oft vægari) raskanir á einhverfurófi en einhverfu

Is ASD diagnosis delayed in children of immigrants in Iceland? - A pilot study

Jóhann B. Arngrímsson, Faculty of Psychology, University of Iceland.

Evald Saemundsen, State Diagnostic and Counselling Centre, Iceland • Faculty of Medicine, University of Iceland.

Urdur Njardvik, Faculty of Psychology, University of Iceland.

Rafal Kawa, Faculty of Psychology, University of Warsaw, Poland.

Faculty of Psychology
University of Warsaw

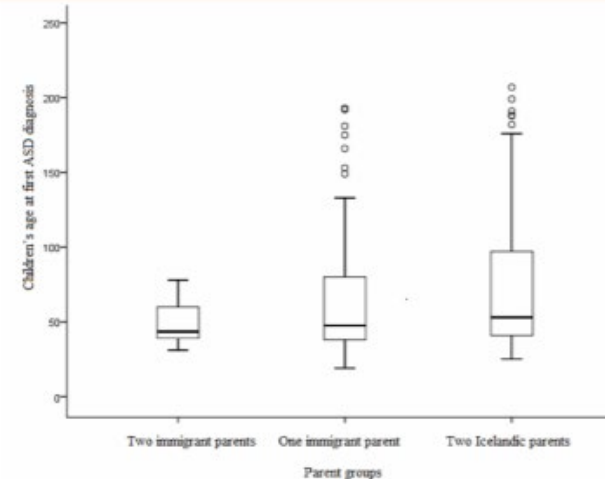

Figure 1. Distribution of age at first ASD diagnosis according to parent groups

Discussion

The results of this pilot study are encouraging since they seem to indicate that children of immigrants in Iceland do not have to wait unduly for an ASD diagnosis compared to their Icelandic peers. This may be interpreted such that immigrant parents have an easy access to the Icelandic health and educational system, and/or that referral parties within these systems do not write of possible developmental disorders as rising from bi- or multilingualism or cultural differences. However, it is also possible that children of immigrants who are identified early with ASD are more severely impaired than their Icelandic peers. In this respect it is noteworthy that no child of two immigrant parents was diagnosed with ASD after 78 months of age and none with Asperger syndrome (Keen et al. 2010). Further support for the “severity hypothesis” may be gained from the fact that children of immigrant parents had lower IQ/DQ than their Icelandic peers, although it is also possible that standardized tests in Icelandic penalize children with multicultural background, even if they are born and raised in Iceland.

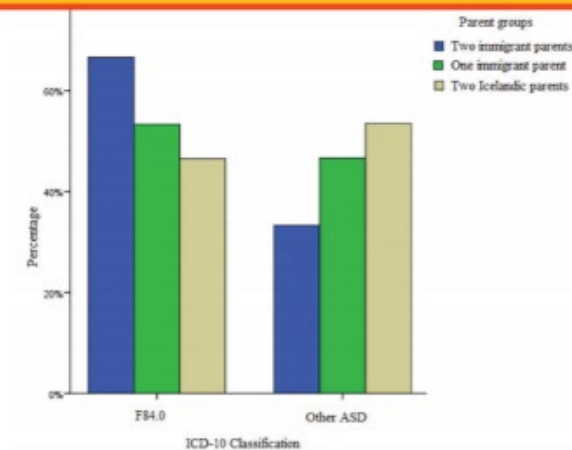

Figure 3. Proportion of ICD-10 classification according to parent group

Hvað vitum við?

- Lítið um íslenskar rannsóknir á þessu efni
- Ekki seinkun á ASD greiningum barna með erlendan bakgrunn á Íslandi (Arngrímsson o.fl., 2014)
 - ekki öll sagan sögð því börn sem eiga báða foreldra erlenda virðast ólíklegri til að greinast með aðrar (oft vægari) raskanir á einhverfurófi en einhverfu
- Það að eignast fatlað barn virðist hafa áhrif á ákvarðanir innflytjenda um hvort þeir flytja aftur til upprunalands eða ekki – sumir í lengjast hér þrátt fyrir að hafa ekki ætlað sér það (Egilsson o.fl., 2019 og 2020)
- Mörg tvítyngd börn á Íslandi ná ekki málinu nógu vel og hafa jafnvel ekki fullt vald á neinu tungumáli (Dr. Elín Þöll Þórðardóttir, ýmsar rannsóknir)

Er raunverulega hækkuð tíðni þroskaraskana hjá börnum innflytjenda?

- Skortur á íslenskum rannsóknum á þessu sviði
- Erlendum rannsóknum ber ekki saman um þetta
- Margar erlendar rannsóknir gefa til kynna að börn innflytjenda skimist eða greinist frekar með þroskafrávik heldur en börn innfæddra foreldra (t.d. Linnsand o.fl., 2020; Keen o.fl., 2010; Abdullahi o.fl., 2018; Lehti o.fl., 2013, 2016 og 2018; Stich o.fl., 2012; Schengler o.fl., 2019; Kawa o.fl., 2017)
- Aðrar erlendar rannsóknir gefa til kynna að svo sé ekki (t.d. Bediako o.fl., 2018; Baio o.fl., 2018; Singh o.fl., 2013; Janevic o.fl., 2011; Croen o.fl., 2002)

Til umhugsunar

Óháð því hvort raunveruleg tengsl séu á milli tíðni þroskaraskana og innflytjendabakgrunns eða ekki, þá hlýtur hátt hlutfall tilvísana barna með erlendan bakgrunn á GRR að vera vísbending um að huga þurfi enn betur að þessum hópi, gefa honum sérstakan gaum í grunnþjónustu og veita snemmtæka íhlutun eftir því sem við á

Samstarfsaðilar

- Dr. Evald Sæmundsen, GRR
- Dr. Ingibjörg Georgsdóttir, GRR
- Dr. Urður Njarðvík, HÍ
- Kolbrún Björk Jensínudóttir, HÍ
- Andrea Guðmundsdóttir
- Fjölmenningssetur
- Þróunarsjóður innflytjendamála